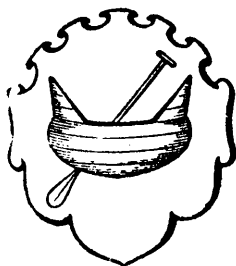

DZIENNIK

ZARZĄDU

M. ŁODZI

Redakcja i Administracja
Pl. Wolności 14, parter, tel. 128-03.
Administ. czynna od g. 9—12 w p.
Redakcja od godz. 2—3 po poł.

Ceny ogłoszeń: Zwyczajne: 1 kolumna — zł. 50.—; 1/2 kolumny — zł. 25.—; 1/4 kol. — zł. 15.—; 1/8 kol. — zł. 7 50. Drobne po 5 gr. za 1 wyraz najmniejsze ogłoszenie gr. 50.

Prenumerata: Miesięcznie zł. 1.

Gena egzemplarza zł. 0.30.

Nr. 8 (540)

Łódź, dnia 25 lutego 1930 r.

Rok XII

Treść numeru: Exposé budżetowe p. Prezydenta Bronisława Ziemięckiego. — Statystyka prywatnego ruchu budowlanego w Łodzi. — Kronika miejska. — Z życia miast polskich. — Ogłoszenia.

Exposé budżetowe

p. Prezydenta Bronisława Ziemięckiego

wyłożone na posiedzeniu Rady Miejskiej w dniu 11. II. 1930 r.

Układanie budżetu w roku obecnym było szczególnie trudne, ponieważ stoimy w obliczu istotnie przerażającego kryzysu, który na gospodarce miasta zaczyna się odbijać w sposób bardzo niepomysłny, uderzając w nią z dwóch stron; przez zmniejszenie się wpływów i przez jednoczesne zwiększenie się rozlicznych potrzeb w dziedzinach opieki społecznej i zdrowotności, a jeśli chodzi o budżet inwestycyjny — przez nakładanie na zarząd miejski ciężkiego obowiązku zatrudniania coraz większej liczby bezrobotnych. Jest wszakże niepodobieństwem brać w rachubę te elementy w budżetowym planie, albowiem są to elementy trudno uchwytnie i obliczalne; dlatego też opieraliśmy swoje kalkulacje obliczeniowe na wykonaniu budżetu roku 1928/29 i roku bieżącego łącznie z budżetem dodatkowym (według 8-miesięcznych wpływów miejskich) i, opierając się na tych dwóch latach, ułożyliśmy preliminarz budżetowy na rok przyszły.

Możnaby zakwestjonować realność tego preliminarza ze względu na dzisiejszą koniunkturę gospodarczą, która może wyrzucić wpływ i na budżet miejski. W obliczu jednak tych znaków zapytania, jakie stoją przed nami, muszą być wysnute inne wnioski: dotyczące nie samego preliminarzowania, ale przede wszystkim — wykonywania budżetu. Przy tej fluktuacji, jaka istnieje w życiu gospodarczym Łodzi, konieczna jest jak największa czujność przy wykonywaniu budżetu. Ma ona zastosowanie przede wszystkim przy budżecie nadzwyczajnym; jak w roku ubiegłym nie wolno było poszczególnym wydziałom przystępować do prac przygotowawczych, zanim nie została zbadana możliwość wywiązania się z odpowiednich zobowiązań, tak i w roku obecnym realizacja budżetu

nadzwyczajnego będzie musiała być skuteczniana przy ciąglem czuwaniu nad tem, czy możliwości pokrycia są ustalone.

Ta sama czujność będzie potrzebna również przy wykonywaniu budżetu zwyczajnego. Przy grożącej nam zmienności stosunków będziemy musieli w pewnych działach i pozycjach czynić oszczędności, tak jak to się działo w roku ubiegłym. Naturalnie, elastyczność budżetu zwyczajnego jest daleko mniejsza, niż budżetu nadzwyczajnego. Istnieją i takie pozycje budżetu zwyczajnego, które nie posiadają prawie żadnej elastyczności: nie możemy w miarę fluktuacji zwijać lub zmniejszać naszych agend, redukować personelu, zwijać instytucyj, poświęconych szkolnictwu, opiece społecznej, czy zdrowotności. Jednak istnieją w budżecie inne pozycje, które pewną elastyczność posiadają, i — zależnie od konjunktury lepszej czy gorszej — wydatkowanie ich może być większe lub mniejsze.

Jeśli chodzi o możność zaspokojenia potrzeb miejskich, da się powtórzyć to, co mówiliśmy przy budżecie w latach ubiegłych. Ogromna dysproporcja pomiędzy potrzebami i możliwością ich zaspokojenia jest zjawiskiem powszechnem. Możliwości nasze są ograniczone ramami ustaw, które krepują nas w powiększaniu środków na zaspokojenie najbardziej palących potrzeb. Nadzieje nasze musimy skierowywać pod adresem tych instytucyj, które jako reprezentacje wspólne wszystkich samorządów, podjęły akcję u czynników miarodajnych o pokrycie wydatków, związanych z zaspokojeniem niektórych potrzeb. Ta akcja jest rzeczą Związku Miast, nie możemy jednak przewidzieć, jaki będzie jej wynik. Wskazuje na ten fakt dlatego, by uprzytomnić wszystkim, że kryzys, wyrażający się taką rozpiętością pomiędzy potrzebami a posiadanymi środkami, jest kwestją obchodzącą wszystkie samorzady, i że tylko wysiłek wspólny samorządów, o ile znajdzie poparcie u czynników ustawodawczych i rządowych, będzie mógł ułatwić samorządom spełnianie nałożonych na nie zadań i obowiązków.

Przechodząc do analizy samego budżetu na r. 1930/31, chcę podkreślić, że budżet zwyczajny przewiduje we wpływach zł. 36,228,606, czyli o zł. 2,606,425.— mniej, niż budżet zwyczajny roku bieżącego (wraz z budżetem dodatkowym). Jeśli chodzi o porównanie z wykonaniem budżetu roku poprzedniego, zwyczajka jest znaczna, gdyż poprzednio budżet zwyczajny przewidywał sumę 33,570,000.— zł.

Gdzie znajdują się źródła tych zwiększonych wpływów, które przewidujemy? Największą pozycją wpływów, co stanowi najbardziej charakterystyczną cechę budżetu m. Łodzi w odróżnieniu od budżetów innych miast, są wpływy podatkowe. Wpływy podatkowe w Łodzi stanowią ponad 80% wszystkich wpływów. Wynika to z faktu, iż miasto nasze posiada bardzo znikomą majątek własny, że wpływy z tego majątku posiadamy bardzo nikłe w stosunku do innych miast, a i z przedsiębiorstw miejskich wraz z koncesjonowanemi wpływami są też nieznaczne, bo przynoszą tylko 11% wpływów ogólnych.

Jeśli w porównaniu z wykonaniem budżetu na rok 1928/29 uważaliśmy za możliwe preeliminować kwoty z podatków większe, niż w roku ubiegłym, uczyniliśmy to z powodów następujących: Wykonanie budżetu za rok 1928/29 dało nam 28,480,000.— zł., podczas gdy obecnie preeliminujemy 29,163,000 (podaję cyfry okrągłe). Jest to co prawda mniej, niż sta-

nowi odpowiednia pozycja w budżecie obecnym wraz z dodatkowym, więcej jednak, niż w budżecie roku 1928/29. Przyczyną tego są trzy czynniki. Przedewszystkiem uzyskaliśmy już obecnie obowiązujące wyższe stawki podatku od nieruchomości, co daje około 600 tys. nadwyżki, a następnie podstawę do preeliminowania zwiększonych wpływów z podatku od zbytku mieszkaniowego i po trzecie — wobec istniejących bardzo znacznych zaległości podatkowych — tak jak i w roku bieżącym mamy prawo sądzić, że i z tego źródła uzyskamy zwiększone wpływy. Wiem, że spotkamy się z wątpliwościami, jakim sposobem w roku przesilenia i kryzysu możemy liczyć na zwiększone wpływy ze ściągniętych zaległości podatkowych. A jednak kwota ogólnych zaległości podatkowych jest tak wielka, że jest to rezerwoar, z którego może być osiągnięty dopływ bardzo znaczny. Można obliczać, że zaległości sięgają ogółem 11 milionów zł., w tej ogólnej sumie są bardzo znaczne zaległości podatku od nieruchomości, jest między innymi i podatek lokalowy. A jeśli chodzi o podatek od nieruchomości; dotyczy on tych sfer ludności, które w okresie kryzysu nie są w tym stopniu, jak inne warstwy ludności, przez ten kryzys dotknięte. Przypuszczam, że ta teza wywoła polemikę, ja jednak twierdzę, że znaczna ilość właścicieli nieruchomości, mimo kryzysu, swoje należności otrzymuje i nie mamy powodu i podstaw mówić, że uzyskanie zaległości podatkowych od tej grupy ludności jest obecnie zakwestjonowane przez fakt kryzysu przemysłowego. Dlatego też twierdzę, że ten rezerwoar podatków zaległych, przy ulepszeniu aparatu podatkowego, da możliwość intensywniejszego ściągania podatków zaległych. Musi to oczywiście odbywać się stopniowo i nie łudzimy się, że zaległości te zdołamy w ciągu jednego roku wyrównać, możemy jednak już w następnym roku budżetowym przystąpić do prawidłowego poboru podatków. Ze tę sprawę traktujemy bez przesady udowodnią to Panom przewidywane kwoty ściągniętych zaległości. Dla ułatwienia orientacji podzieliliśmy wpływy podatkowe na wpływ bieżący i zaległości podatkowe i, jak Panowie zobaczą, w stosunku do zaległej sumy, na którą liczymy, że może być ściągnięta, — jest preeliminowanych 50% zaległych podatków.

Jak powiedziałem, podwyższenie kwoty, której się spodziewamy z wpływów Wydziału Podatkowego, w stosunku do wykonania budżetu za rok 1928/29 nastąpiło z tych trzech powodów: podwyższenia stawki podatku od nieruchomości, zwiększenia wpływów na podstawie nowego statutu od podatku od zbytku mieszkaniowego i usprawnienia ściągania zaległych podatków. Powiększenie wpływów budżetu zwyczajnego z 33.500.000 zł. z roku ubiegłego do 36,228,000.— zł. na rok przyszły powstało jeszcze i z tego powodu, że znaczne zwiększenie wpływów widzimy też w dziale przedsiębiorstw miejskich. Jest to rzecz zupełnie realna, oparta na wpływach roku bieżącego, podwyżka zaś jest znaczna, gdyż wykonanie budżetu roku 1928/29 dało zł. 2,483,000.—, rok bieżący wraz z dodatkowym budżetem zł. 4,438,000.—, preeliminowano zaś z przedsiębiorstw miejskich na rok 1930/31 — zł. 4,044,000 zł.

Co się tyczy ważnego działu przedsiębiorstw miejskich, mianowicie przedsiębiorstw koncesjonowanych, wpływ z tramwajów wzrasta z roku ubiegłego na rok przyszły, ze zł. 963,000.— do zł. 1,620,000.—, z elektrowni ze zł. 1,068,000.— do zł. 1,732,000.—. Do tego jeszcze dochodzi zł. 90,000.—, które uzyskamy z dywidendy od akcji Elektrowni, na które to akcje Rada Miejska uchwaliła niedawno zamianę akcji T-wa 1886 roku.

Mówiąc o wpływach z przedsiębiorstw miejskich, chcę dać pewną informację czy oświadczenie, ponieważ pragnąłbym skorzystać z okazji, aby niektóre dane sprawozdawcze również przytoczyć. Uważam, że chwila uchwalania budżetu jest najlepszą sposobnością do składania również sprawozdań z czynności lub zamierzeń Magistratu, gdyż inne fakty, jak np. przedstawienie zamknięć rachunków czy bilansów, nietylko w samorządach, ale i w innych instytucjach, tych sposobności nie stwarzają. Skoro mowa o przedsiębiorstwach i akcjach, pragnę sprostować pewną wersję, która ukazała się na łamach prasy, mianowicie jakoby Magistrat nosił się z zamiarem szukania nabywcy na akcje tramwajów. Ta wersja jest zupełnie nieścisła, a Rada Miejska jest najdokładniej poinformowana o tem, że, nabywając akcje tramwajowe nowej emisji, zostaliśmy upoważnieni jednocześnie do pertraktowania o zbycie tych akcji. Otrzymaliśmy ofertę na te akcje, naskutek czego zawiadomiliśmy dotychczasowych posiadaczy akcji, i tylko do tego ograniczają się nasze zamierzenia. Natomiast wersja, że mamy jakoby zamiar sprzedać akcje dotychczas posiadane, nie posiada żadnych absolutnie podstaw.

Co do innych pozycji wpływów, zmiany, w porównaniu do budżetu roku ubiegłego, są nieznaczne. Dokładne wyjaśnienia Panowie otrzymają przy poszczególnych referatach. Tak np. w Wydziale Gospodarczym przewidujemy pewne wpływy z domów na Polesiu Konstantynowskiem, które zostaną oddane do użytku.

Przechodzę do strony wydatków. Po stronie wydatków preliminujemy kwoty większe od kwoty roku bieżącego o 2,034,000 zł. Tutaj chciałbym zastanowić się pokrótce nad głównymi pozycjami, które wpłynęły na podwyższenie kwoty wydatków. Nie będę omawiał poszczególnych wydziałów, wskażę zaś na kilka kwestyj, nietylko ważnych merytorycznie, ale również stanowiących w budżecie większe kwoty.

Przedewszystkiem muszę zwrócić uwagę na to, że zachodzi zmiana w samej strukturze niektórych wydatków w stosunku do budżetu roku bieżącego, zmiana która pozornie może wywołać wrażenie, że w poszczególnych wydziałach są zwiększone wydatki osobowe. Jest to tylko wynikiem zmiany struktury, mianowicie dodatek 15% został w roku bieżącym, jako suma globalna, pomieszczony w wydziale prezydjalnym, natomiast w preliminarzu na rok przyszły został podzielony według poszczególnych wydziałów.

Powiem jeszcze kilka słów o tych wydatkach osobowych. Muszę przedewszystkiem zaznaczyć, że wydatki osobowe zostały preliminarzowo na rok przyszły tak samo, jak i na rok bieżący, według nowego statutu etatów, którego projekt został już bardzo dawno przez Radę uchwalony. Projekt ten nie uzyskał dotychczas zatwierdzenia władz nadzorczych i dlatego w roku bieżącym nie realizowaliśmy jeszcze nowego statutu etatów. Projekt etatów, dziś już możemy z pewnością twierdzić, będzie w bardzo krótkim czasie zatwierdzony, gdyż na dzisiejszej konferencji z Panem Wojewodą otrzymałem odpowiednie zapewnienie. Stanowisko Województwa jest już sprecyzowane i, według zapewnienia Pana Wojewody, zmiany będą bardzo nieznaczne. A zatem preliminarzowo wydatki osobowe będą prawdopodobnie prawie całkowicie pokrywały się z nowym statutem etatów. Nie wynika stąd, abyśmy mieli ten statut etatów odrazu w 100% realizować, jednakże jest to rama, wewnątrz któ-

rej pewne przesunięcia wzwyż będą konieczne, ponieważ statut dawny jest przestarzały i wymaganiom obecnej organizacji władz miejskich nie odpowiada. Przedewszystkiem usprawiedliwione jest zaliczenie na etat kontraktowych urzędników, którzy de facto są już tymi stałymi pracownikami i tylko z przyczyn formalnych nie uzyskali dotychczas etatów. Tak samo awanse urzędników, którzy przez swą długą i sumienną pracę na to zasłużyli, będą rzeczą wskazaną. I dlatego realizacja tego, na co nam pozwoli nowy statut etatów w stosunku do budżetu, będzie napewno kwestją najbliższego czasu.

Spotykaliśmy się nieraz z zarzutem, bardzo ogólnikowym zresztą, że administracja władz miejskich jest zanadto rozbudowana, że wydatki na administrację są wygórowane. Najczęściej jest to wynikiem poprostu nieporozumienia, dlatego, że metody obliczania wydatków administracyjnych i samo pojęcie, co to są wydatki administracyjne, są bardzo różnie ujmowane. Jeżeli z tych ogólnych i mglistych pojęć przejdziemy do tego, co jest oparte na ścisłych wskazaniach instrukcji rządowych, na których się opieramy, dojdziemy do przekonania, że nasze wydatki osobowe na administrację nie są bynajmniej wygórowane. Nie można mówić o wydatkach osobowych, mając na myśli jedynie personel administracyjny, ponieważ wiele wydatków osobowych nie posiada charakteru personalnego, lecz charakter świadczeń dla ludności. Sądzę, że wynagrodzenie dla lekarza, albo nauczyciela, albo wychowawcy, nie jest wydatkiem administracyjnym, lecz świadczeniem dla ludności, podczas gdy w tej krytyce wydatków bierze się często globalną sumę wydatków na personel i z tego się ocenia, czy administracja jest zanadto droga, czy też nie. Jeżeli przejdziemy do tych kryteriów, które są oparte na ścisłych instrukcjach rządowych, przekonamy się, że wydatki na administrację ogólną wahają się w latach ostatnich około 20% sumy ogólnej budżetu administracyjnego, czyli osiągnęły ten stosunek procentowy, który jak świadczą dane, zebrane przez Związek Miast, jest przeciętną cyfrą. Według danych, przedstawionych na Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu, wydatki na administrację ogólną wahały się w miastach polskich pomiędzy 17—34%, a więc stosunek 20% jest tym średnim stosunkiem, którego trzyma się Łódź. W tych wydatkach na administrację ogólną są wydatki osobowe i rzeczowe. Wydatki osobowe np. w roku bieżącym stanowiły zaledwie 14% kwoty wydatków zwyczajnych budżetu administracyjnego. A zatem pozwolę sobie stwierdzić, że zarzuty co do zbyt rozbudowanej administracji i zbyt wielkiej kwoty na wydatki osobowe, związane z administracją, są zarzutami nieuzasadnionymi. Jestem jednak zdania, że należy nasz aparat administracyjny ustawicznie usprawniać i poddawać kontroli, czy nie zachodzą możliwości zaoszczędzenia na administracji. Są wszakże pewne działy, w których mimo dość znacznej rozbudowy aparatu w latach ostatnich, w tej chwili stoimy przed koniecznością rozbudowy. Stwierdzić np. trzeba, że tak ważny dział jak Inspekcja Budowlana, jak na nasze zwłaszcza stosunki, jest rozbudowana niedostatecznie, tak, iż powiększenie fachowego personelu jest rzeczą konieczną, a to tembardziej, że bardzo często stwierdzamy fakty zupełnego ignorowania wszelkich przepisów, nieliczenia się z żadnymi planami, nieprzedstawienia poprostu planów do zatwierdzenia itp. Zdarzają się np. wypadki, że kierownictwo budowy stoi na tak niskim poziomie, że inspektor budowlany zjawia się na budowli częściej, niż jej kierownik odpowiedzialny.

(Dok. nast.).

BIULETYN STATYSTYCZNY.

Opracowano w Wydziale Statystycznym Magistratu m. Łodzi.

Statystyka prywatnego ruchu budowlanego w Łodzi.

a) Budowy rozpoczęte.

Rok	Nowe budowle				Przebudowy				Nadbudowy			
	Ogółem	w tem			Ogółem	w tem			Ogółem	w tem		
		mieszkalne	przemysł. i handl.	inne		mieszkalne	przemysł. i handl.	inne		mieszkalne	przemysł. i handl.	inne
1923	261	108	66	87	63	24	26	13	55	42	13	—
1924	316	123	72	121	67	20	25	22	27	13	10	4
1925	275	159	32	84	38	22	10	6	12	11	—	1
1926	391	240	51	100	44	19	19	6	25	20	4	1
1927	318	208	61	49	44	24	18	2	21	12	9	—
1928	351	271	44	36	28	21	7	—	34	29	5	—
1929	444	299	35	110	25	14	7	4	31	26	2	3

b) Budowy zakończone.

Rok	Nowe budowle					Przebudowy					Nadbudowy				
	Ogółem	Budynki			Izb mieszkaln.	Ogółem	Budynki			Izb mieszkaln.	Ogółem	Budynki			Izb mieszkaln.
		mieszkalne	przemysł. i handl.	inne			mieszkalne	przemysł. i handl.	inne			mieszkalne	przemysł. i handl.	inne	
1923	207	55	68	84	400	48	18	16	14	169	27	19	7	1	147
1924	284	103	71	110	622	73	24	24	25	144	38	26	7	5	239
1925	186	82	38	66	492	68	37	20	11	182	11	11	—	—	71
1926	321	177	50	94	1213	54	19	22	13	263	24	18	4	2	194
1927	279	151	51	77	961	36	21	14	1	121	8	5	3	—	40
1928	156	105	31	20	1274	9	7	2	—	36	10	9	—	1	101
1929	290	230	25	35	2537	23	14	9	—	105	15	14	1	—	84

Źródło: Sprawozdanie miesięczne Inspekcji Budowlanej m. Łodzi.

KRONIKA MIEJSKA.

Delegat samorządu do Tow. Instytutu Rzemieślniczego. Przychylając się do podania Towarzystwa Instytutu Rzemieślniczego Województwa Łódzkiego i opierając się na art. 17 Statutu tegoż Instytutu — Magistrat postanowił wydelegować do Zarządu Instytutu w charakterze delegata Samorządu Łódzkiego p. wiceprezydenta Stanisława Rapalskiego.

Udział Łodzi w Polskim Komitecie dla spraw ratownictwa. Z inicjatywy Związku Miast Polskich i Tow. Doraźnej Pomocy Lekarskiej w Warszawie utworzony został „Polski Komitet do spraw ratownictwa i pierwszej pomocy lekarskiej w wypadkach nagłych”.

Komitet ten ma na celu: 1) rozwój idei samarytańskiej w Polsce, 2) inicjatywę i dopomaganie do tworzenia stacji ratunkowych w miejscowościach, nie posiadających dotąd takich stacyj oraz ulepszenie organizacji stacyj istniejących, 3) skoordynowanie akcji ratownictwa i 4) pomoc prawną i finansową dla nieobliczonych na zysk instytucji doraźnej pomocy lekarskiej.

Doceniając doniosłość zadań tego Komitetu, Magistrat, przychylając się do prośby Komitetu, przystąpił doń w charakterze członka, ze składką roczną zł. 200.—.

Nauczyciele miejskich szkół średnich zostaną zaliczeni na etat. Na posiedzeniu Magistratu w d. 13 b. m. postanowiono zaliczyć nauczycieli miejskich szkół średnich w poczet miejskich pracowników etatowych.

Ogółem ustalono 58 etatów nauczycielskich w następujących szkołach: Gimnazjum Piłsudskiego, Męskiego Seminarjum Nauczycielskiego im. E. Estkowskiego, Żeńskiego Seminarjum Nauczycielskiego im. A.

Szczyówny, Miejskiej Szkoły Handlowej i Miejskiej Szkoły Pracy.

Pracownikiem etatowym będzie mógł zostać nauczyciel szkół miejskich, jeżeli obok kwalifikacyj, wymaganych od wszystkich pracowników miejskich, posiada przepisane odnośnemi ustawami kwalifikacje nauczycielskie i jeżeli program szkolny przewiduje odpowiednią ilość godzin przedmiotu, do którego nauczania nauczyciel ma kwalifikację.

Zgodnie z art. 41 pragmatyki służbowej dla pracowników miejskich, nauczyciel etatowy może być przeniesiony z jednej szkoły do innej lub zatrudniony w kilku szkołach, o ile w jednej nie będzie dlań dostatecznej liczby godzin zajęć, względnie może być zatrudniony i w innych instytucjach miejskich.

W wypadku przejścia szkoły przez państwo etatowym nauczycielem tej szkoły nie przysługuje prawo do ustawowego wymówienia ani do przewidzianej pragmatyką odprawy.

Oświetlenie elektryczne ulic. W ubiegłym miesiącu zostało uruchomione nowozainstalowane oświetlenie elektryczne ulic: Zielonej (na Bałutach), Mało-Sikawskiej, Zabiej, Żorawiej, Gęsiej, Krzyszowej, Goplańskiej, Mickiewicza, Groszanka, Nowo-Zgierskiej, Tokarzewskiego i Młynarskiej. Poza tem wzmocnione zostało oświetlenie ul. Franciszkańskiej, na której zainstalowano cztery lampy 500-watowe.

Ogółem na ulicach tych zainstalowano 86 lamp 300 i 100 watowych.

O budowę 2-go Miejskiego Zakładu Kąpielowego. Pod przewodnictwem p. ławnika Wydziału Zdrowotności Publicznej, d-ra A. Margolisa, odbyło się posiedzenie ścisłego Komitetu budowy II-go Miejskiego Zakładu Kąpielowego przy ul. Brzezińskiej 102.

Na wstępie p. ławnik Margolis wskazał, iż budowa 2-go Miejskiego Zakładu Kąpielowego jest koniecznością ze względu na to, iż istniejący w lokalu prywatnym zakład przy ul. Szkolnej nie odpowiada wymaganiom sanitarnym i nie zaspokaja potrzeb ludności północnej dzielnicy miasta, najgęściej zaludnionej i znajdującej się w porównaniu z innymi dzielnicami miasta, w najgorszych warunkach sanitarnych.

Nowy zakład kąpielowy obliczony jest zgodnie z zatwierdzonymi już przez Magistrat planami, na 50 wanny, dziesięć kabin z natryskami, 50 natrysków na ogólnej sali i 2 piece dezynfekcyjne. W części gmachu urządzone zostaną kabiny dla hydroterapii i balneoterapii oraz wybudowany zostanie basen długości 25 metrów dla celów sportowych. W ten sposób zakład ten będzie nie tylko służył dla celów higienicznych ale i leczniczych oraz sportowych. Część zakładu, przeznaczona dla przymusowo doprowadzanych do kąpeli, zostanie całkowicie oddzielona od pozostałej części zakładu.

W wyniku dyskusji, wobec tego, iż w preliminarzu budżetowym na rok 1930/31 przeznaczona została na cel budowy tego zakładu kwota 300 tys. zł., postanowiono wystąpić do Magistratu o zezwolenie na rozpoczęcie budowy i przystąpienie, po oparkaniu placu, do zwózki cegieł.

Zamierzenia komitetu idą w kierunku wybudowania w roku bieżącym gmachu zakładu w stanie surowym, co posunęłoby realizację tych, tak doniesionych dla poprawy stanu sanitarnego północnej dzielnicy naszego miasta, zamierzeń znacznie na przód.

Z Miejskich Instytucyj kulturalno-oświatowych. Według zestawień cyfrowych Wydziału Oświaty i Kultury w styczniu r. b. zwiedziło Miejską

ską Galerję Sztuki (Park im. Sienkiewicza) ogółem 638 osób, w tem: 190 za biletami normalnymi, 180 za ulgowymi i 208 za bezpłatnymi. — Wśród wycieczek zbiorowych, zwiedzających Galerję, były: Gimnazjum im. E. Orzeszkowej i Szkoła Powszechna Nr. 154.

Frekwencja w Muzeum Miejskiem (Piotrkowska 91) w styczniu r. b. wyraża się w następujących cyfrach: dorosłych 255 osób, młodzieży 262. Ogółem tedy zwiedziło Muzeum Miejskie 517 osób.

Zachorowania na choroby zakaźne. W ciągu tygodnia od dnia 2-go lutego do 8 lutego r. b. włącznie, zgłoszono do Wydziału Zdrowotności Publicznej następujące przypadki chorób zakaźnych:

Dur brzuszny 8 przypadków (w tygodniu poprzednim 8 przypadków), czerwonka — przypadków (1), płonica 39 przypadków (46), błonica 41 przypadków (33), odra 60 przypadków (60), róża 7 przypadków (5), krztusiec 2 przypadki (7), gorączka połogowa 5 przypadków (9), ospa wietrzna 12 przypadków (3).

Ogółem zanotowano w tygodniu ubiegłym 174 przypadków, w tygodniu poprzednim 171.

Za antysanitarny stan posesyj. Łódzkie Starostwo Grodzkie ukarało — na wniosek Wydziału Zdrowotności Publicznej — za antysanitarny stan posesyj grzywnami od 10 do 30 złotych następujących właścicieli nieruchomości:

Stolarz Józefa (Napiórkowskiego 163), Grynszpanholca Majera (Nowo-Zazrzeska Nr. 24), Szmydta Adolfa (Kaliska 5), Wilczka Jakóba (Traugutta 10), Pasikowskiego Adama (Żelazna 13), Depcika Walentego (Śląska 76), Lewego Wojciecha (Śląska 76), Kon Ruchłę (Słowiańska 3), Janowską Izę (Kilińskiego 195), Binasa Jana (Wysockiego 11), Smugę Romaga (Rzgowska 104), Sztajna Jakóba (Zakątna 23), Dębowskiego Konstantego (Poprzeczna 6).

Z ŻYCIA MIAST POLSKICH.

SAMORZĄD STOLECZNY.

Walka z alkoholizmem.

W swoim czasie Rada Miejska, zatwierdzając budżet wydziału zdrowia publicznego na r. 1929/30, zaleciła Magistratowi podjęcie celowej walki z alkoholizmem i obowiązek ten włożyła na wydział zdrowia publicznego. Dezyderat Rady Miejskiej znalazł się w wydziale zdrowia, gdzie poddano go szczegółowemu rozważeniu. Z wyjaśnień Magistratu, skierowanych obecnie do Rady Miejskiej, wynika, że walka z alkoholizmem na terenie m. st. Warszawy, należy do zakresu działania wydziałów: oświaty i kultury, szpitalnictwa i opieki społecznej oraz wydz. zdrowia publicznego. Wydział oświaty i kultury ma za zadanie prowadzenie uświadczenia o szkodliwości nadużywania alkoholu, przeważnie wśród młodzieży szkolnej zapomocą urządzania odczytów, pogadanek, kursów, wystaw przeciwalkoholowych na terenie szkół oraz instytucyj kulturalno-rozrywkowych. Zadaniem wydziału szpitalnictwa i opieki społecznej jest organizowanie i prowadzenie zakładów leczniczych dla alkoholików oraz opieka nad ofiarami nałogu, wydział zaś zdrowia publicznego prowadzi akcję zapobiegawczą przeciw szerzeniu się alkoholizmu, który narówni z gruźlicą, jaglicą i chorobami wenerycznymi, należy do chorób społecznych, i w tym celu prowadzi poradnie przeciwalkoholowe oraz wspólnie z wydziałem oświaty i kultury akcję uświadcamiącą i propagandową o szkodliwości alkoholu wśród ludności.

Dla skordynowania akcji przeciwalkoholowej na terenie Warszawy, powołano przy wydziale zdrowia radę do spraw walki z alkoholizmem. Rada będzie koordynowała działalność wydziałów. mających za zadanie

walkę z alkoholizmem, rozważała i wydawała opinię w ważniejszych sprawach oraz opracowywała projekty niezbędnych dla walki z alkoholizmem instytucyj i zakładów. Projekt regulaminu tej rady jest już opracowany i będzie rozważony w czasie najbliższym przez Magistrat.

Należności za leczenie.

Przepisy zasadniczej ustawy sanitarnej nakładają na ciała samorządowe obowiązek współdziałania z władzami rządowymi w zwalczaniu chorób zakaźnych. Jednocześnie przepisy te zapowiadają, że stosunek w jakim skarb weźmie udział w ponoszeniu niektórych wydatków, wynikających z tej ustawy, określa oddzielne przepisy ustawowe. Zgodnie z dawnymi przepisami, $\frac{1}{3}$ wydatków miejskich na leczenie i utrzymanie chorych umysłowo w zakładach opieki społecznej ma pokrywać skarb.

Wydatki roczne na leczenie wynoszą w Warszawie przeciętnie: zakaźnych 250.000 zł., chorych umysłu wo 1.500.000 zł. i innych około 350 tys. zł., czyli razem około 2.100.000 zł. Do chwili obecnej skarb w wydatkach tych udziału nie brał, tak, że należność, przypadająca od skarbu, wynosi około 8 milionów złotych. — Wydział opieki społecznej i szpitalnictwa prosić będzie Magistrat o wystąpienie w tej sprawie do rządu.

Naukowa organizacja pracy w Magistracie.

Do prac, związanych z naukową organizacją pracy, przystąpiono w samorządzie warszawskim od 3 lat. Specjalną uwagę zwrócono na organizację pracy zewnętrznej, a od pół roku podjęto reorganizację wewnętrzną pracy biurowej, zaczęto przytem od graficznego zestawienia czynności. Otrzymano przytem nadzwyczajnie

czaj ciekawe dane. Okazało się, że np. przy zaopatrzeniu pracownika miejskiego w odzież, obieg odpowiedniego dokumentu odbywa drogę 241 pozycyj. Po zastosowaniu wymagań naukowej organizacji pracy, cyfrę tę zmniejszono do 57 pozycyj. Wykonywanie czynności w sprawie przetargu na mały remont wykazywało 265 pozycyj, które zmieniono na 89, wyjednywanie zakupu materiałów — 350 pozycyj, które zmniejszono do 193, wyjednywanie uchwały plenum Magistratu — 42, a obecnie 19.

Po rozpatrzeniu graficznym załatwień poszczególnych czynności przez wydziały administracyjne Magistratu, drogą zastosowania organizacji pracy osiągnięto znaczną oszczędność, dochodzącą do 40 proc.

Zużycie wody.

W m. grudniu zużyto w Warszawie 3.120.385 metrów sześć. wody filtrowanej, w porównaniu z listopadem o 54.494 m. sześć. mniej, w porównaniu z grudniem 1928 r. o 40.915 więcej.

W 1929 r. zużyto w Warszawie 38.227.636 m. sześć. wody filtrowanej, o 56.498 więcej, niż w r. 1928. Stanowi to przeciętnie 104.733 m. sześć. dziennie, t. j. około 100 litrów na mieszkańca na dobę.

Oświetlenie elektryczne.

Dn. 1 stycznia 1929 r. było oświetlonych w Warszawie przez elektrownię warszawską 151 km. ulic za pomocą 3,690 lamp. 1 stycznia 1930 roku oświetlonych było 190 klm. ulic przez 4,700 lamp. Przybyło w ciągu roku 1.000 lamp, co stanowi 25 proc.

POZNAŃ.

Rada Miejska rozpatrywała sprawę doraźnej pomocy dla bezrobotnych. Wniosek klubu socjalistycznego o uchwaleniu sum na doraźną pomoc dla 7.000 bezrobotnych, nie po-

bierających żadnego zasiłku, z których 4.000 jest w wielkiej nędzy, nie uzyskał większości. Wobec tego radny Kałamajski domagał się natychmiastowego uruchomienia robót magistrackich i zaciągnięcia na ten cel pożyczki, którą możnaby zrealizować w ubezpieczalni krajowej, o ileby władze centralne na to zezwoliły. Po dyskusji Rada Miejska uchwaliła wniosek, który domaga się natychmiastowego zatrudnienia bezrobotnych przez miasto, przejęcia części pomocy przez rząd w formie udzielenia bezzwrotnej zapomogi 5.000 zł. i delegowanie do Warszawy komisji, któraby wyjednała u władz zgodę na pożyczkę z funduszu ubezpieczalni krajowej.

WILNO.

Magistrat m. Wilna czyni starania u władz centralnych o pozyskanie nowej pożyczki w wysokości 1.300,000 zł. na dokonanie rozpoczętych już w Wilnie budowli magistrackich, mianowicie szkoły powszechnej na An tokolu domu robotniczego.

Wiceprezydent m. Wilna, p. Czyż, złożył na ręce wojewody obszerny memoriał w sprawie konieczności przyznania Wilnu kredytów budowlanych na ukończenie rozpoczętej budowli. Wojewoda Raczkiewicz memoriał przyjął, przyrzekając poprzeć go u władz centralnych. Odpisy memoriału przesłano jednocześnie Ministrom Skarbu i Spraw Wewnętrznych.

KIELCE.

Specjalna komisja radziecka zaprobowała projekt elektryfikacji miasta. Postanowiono wszcząć z towarzystwem belgijskiem pertraktacje, zmierzające do budowy linii tramwajowej bez szyn.

WYBORY NA G. ŚLĄSKU.

W dniu 30 marca odbędą się wybory komunalne w 3-ch miastach, t.j. w Mysłowicach, Mikołowie i Tarnowskich Górach, oraz w 27 wsiach na G. Śląsku.

BIAŁYSTOK.

Rada Miejska w Białymstoku zatwierdziła uchwałę Magistratu o wyasygnowaniu 45 tysięcy zł. na doraźną pomoc opałową i żywnościową dla bezrobotnych, którzy nie otrzymują zasiłków ustawowych i wybrała delegację, która udaje się do Warszawy, aby wyjednać odpowiedni kredyt na podjęcie w Białymstoku robót inwestycyjnych. Według ostatnich urzędowych danych miejscowe-

go P. U. P. P. w okręgu białostockim jest obecnie 5,009 bezrobotnych.

GRODZISK.

Minister komunikacji udzielił pozwolenia na przeprowadzenie studjów przedwstępnych do budowy kolei elektrycznej w obrębie Grodziska. Pozwolenie na budowę linii, długości 2 klm., zachowuje moc do 30 kwietnia r. b.; przed tym terminem wpływać ma podanie o udzielenie koncesji na budowę i eksploatację tej linii.

OBWIESZCZENIE.

Magistrat m. Łodzi podaje niniejszem do wiadomości, że na posiedzeniu w dniu 11 lutego 1930 roku Rada Miejska postanowiła — w myśl reskryptów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 6488/2 z dnia 5. IX. 1929 r. i Nr. 6488/4 z dnia 4. I. 1930 r., nadesłanych przy pismach Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi z dnia 16. IX. 1929 r. (L. III. 5250) i z dnia 22. I. 1930 r. (L. III. 62) — nadać następujące obowiązujące brzmienie Statutowi o miejskim podatku od zbytku mieszkaniowego, uchwalonemu na posiedzeniu w dniu 14. V. 1929 roku:

STATUT**o miejskim podatku od zbytku mieszkaniowego na rzecz m. Łodzi.**

Na podstawie art. 7 Ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 roku o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747) wprowadza się na rzecz m. Łodzi miejski podatek od zbytku mieszkaniowego.

§ 1.

Opodatkowaniu podlegają części mieszkalne, które ze względu na swe przeznaczenie lub w stosunku do liczby osób, zamieszkujących lokal, uważa się za zbędne.

Podatkowi temu podlegają także części mieszkalne, zajęte przez właściciela nieruchomości w domu własnym.

§ 2.

Za części mieszkalne zbędne uważać należy we wszystkich mieszkaniach pokoje, które więcej niż o jeden przekraczają liczbę osób, zamieszkujących lokal, z wyłączeniem służby domowej.

Do liczby pokoi nie zalicza się alkowy, kuchni spiżarki, przedpokoju, pokoju kąpielowego, werandy i pomieszczeń dla służby domowej.

§ 3.

Podatek opłacają osoby fizyczne, zajmujące lokal.

§ 4.

Od podatku od zbytku mieszkaniowego wolne są:

- a) części mieszkalne, przeznaczone wyłącznie do wykonywania zawodu, o ile zawód ten wykonywa się w domu,
- b) mieszkania zajęte przez cudzoziemskich przedstawicieli państw obcych, o ile są obywatelami państwa wysyłającego,

- c) reprezentacyjne mieszkania urzędników państwowych i samorządowych,
- d) mieszkania duchowieństwa wszelkich wyznań.

§ 5.

Podstawę wymiaru podatku stanowi roczne komorne wzgl. wartość czynszowa całego mieszkania z czerwca 1914 roku, przeliczone na złote według relacji, zamieszczonej w ustępie 4 art. 6 Ustawy z dnia 11 kwietnia 1924 roku (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 406).

§ 6.

Podatek od zbytku mieszkaniowego wynosi za każdy zbędny pokój 10% rocznego komornego wzgl. wartości czynszowej całego mieszkania z czerwca 1914 roku.

Należność podatkowa od całego mieszkania w żadnym razie nie może przekroczyć 100% komornego z czerwca 1914 roku.

§ 7.

Właściciele nieruchomości, lub ich zastępcy, tudzież właściciele lokali, winni na żądanie przedkładać Wydziałowi Podatkowemu Magistratu m. Łodzi w oznaczonym czasie żądane zeznania, udzielać odpowiedzi na określone pytania, jako też przedkładać księgi gospodarcze oraz inne dowody.

§ 8.

Wymiar i pobór podatku od zbytku mieszkaniowego dokonywany będzie w tenże sposób i w tymże czasie, co i podatku od lokali.

§ 9.

Odwołania w sprawach wymiaru podatku wnosić należy w terminie i trybie, przewidzianym w art. 48 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 roku (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747).

§ 10.

Nieuiszczony w terminie podatek ściągnięty będzie w drodze przymusowej z doliczeniem kosztów egzekucyjnych, kar za zwłokę i odsetek za odroczenie, według postanowień, zawartych w ustawie z dnia 31 lipca 1924 roku (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 721) oraz w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 maja 1927 roku (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 401).

§ 11.

Wykroczenia przeciwko przepisom o wymiarze i poborze podatku podlegają karze do wysokości zł. 345,9, o ile przekroczenie nie jest karalne według art. 62—66 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 roku o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747).

§ 12.

Statut niniejszy wchodzi w życie po zatwierdzeniu przez władze nadzorcze i po ogłoszeniu w „Łódzkim Dzienniku Wojewódzkim” oraz w „Dzienniku Zarządu m. Łodzi”, i obowiązuje od dnia 1 kwietnia 1929 r. Od daty ostatnio wymienionej traci moc obowiązującą statut o podatku od zbytku mieszkaniowego na rzecz m. Łodzi z dnia 26 czerwca 1928 r.

Łódź, dnia 15 lutego 1930 roku.

MAGISTRAT M. ŁODZI.

Prezydent: (—) B. Ziemięcki.

Przewodniczący Wydziału Podatkowego:

(—) L. Kuk.

OBWIESZCZENIE.

Magistrat m. Łodzi — na zasadzie art. 122 ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr. 58 z r. 1925) wzywa poniżej wymienionych płatników do zgłoszenia się w ciągu dni 14 od daty niniejszego obwieszczenia do Biura Wydziału Podatkowego (Pl. Wolności Nr. 2, pokój Nr. 23) po odbiór nakazów płatniczych na wspomniany wyżej podatek na rok 1929, nadesłanych przez:

a) IV Urząd Skarbowy:

1. Ajzenstadta Smychę, 2. Bolke Oswalda, 3. Dombka Bronisława, 4. Ferstera Artura, 5. Justman Rywkę, 6. Jastrzębskiego Edmunda, 7. Jesse Jana, 8. Hoffenberga Zygmunta, 9. Kestenberga Gerszona, 10. Konickiego Stefana, 11. Kuczer Chanę, 12. Michalską Martę, 13. Millera Artura, 14. Pawłowskiego Jana, 15. Romańską Helenę, 16. Wajtrauba Chaima, 17. Wajnrota Judę Lajba, 18. Zontaga Michała.

b) VI Urząd Skarbowy:

1. Salatę Franciszka, 2. Kullę Aniele.

Nieodebrane w powyższym terminie nakazy — w myśl powołanej ustawy o państwowym podatku dochodowym — zwrócone zostaną odnośnym Urzędowi Skarbowym w Łodzi z tem, że doręczenie tych dokumentów uważać się będzie za skuteczne.
Łódź, dnia 14 lutego 1930 roku.

MAGISTRAT m. ŁODZI

Prezydent: (—) **B. Ziemięcki.**

Przewodniczący Wydziału Podatkowego: (—) **L. Kuk.**

OBWIESZCZENIE.

Na zasadzie reskryptu Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi z dnia 7 stycznia 1930 r. L. A. A. 12954/3 Magistrat m. Łodzi podaje do publicznej wiadomości następujące rozporządzenie Pana Wojewody Łódzkiego z dnia 7 stycznia 1930 roku.

ROZPORZĄDZENIE PORZĄDKOWE

Wojewody Łódzkiego

z dnia 7/I. 1930 r.

o plakatowaniu ogłoszeń w gminach miejskich.

Na podstawie art. 108, pkt. 2 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) i za zgodą Wydziału Wojewódzkiego zarządzam co następuje:

§ 1.

Plakatowanie, t. j. rozlepianie, rozwieszanie, przybijanie lub umieszczanie w inny sposób wszelkiego rodzaju obwieszczeń, wezwań, afiszów i t. p. dozwolone jest tylko na specjalnie do tego celu przeznaczonych słupach ogłoszeniowych lub innych urządzeniach reklamowych.

§ 2.

Plakatowanie na nieruchomościach (domach, parkanach i t. p.) dopuszczalne jest jedynie w miejscach stale do tego celu wyznaczonych i przygotowanych w ten sposób, by po usunięciu plakatów zachowany był czysty wygląd nieruchomości.

Sposób przygotowania miejsc do plakatowania ustalają, jako też na wyjątki co do plakatowania w innych miejscach, aniżeli wskazanych w ustępie poprzednim, zezwalają Magistraty gmin miejskich.

§ 3.

Plakatowanie poza miejscami, wskazanymi w § 1 i 2 jest wzbronione umieszczone poza temi miejscami, podlegają niezwłocznemu usunięciu.

§ 4.

Plakatowanie, dokonywane w oknach wystaw sklepowych, na szyldach i gablotkach oraz na kioskach gazeciarskich przez ich właścicieli w celach reklamowania ich przedsiębiorstw, nie podpada pod postanowienia niniejszego rozporządzenia.

§ 5.

Ogłoszenia i obwieszczenia władz i urzędów państwowych i samorządowych będą plakatowane w miejscach ustalonych w tym celu i podanych do wiadomości publicznej przez Magistraty gmin miejskich.

Do tego czasu przepisy § 3 nie mają zastosowania do ogłoszeń władz i urzędów państwowych i samorządowych.

§ 6.

Uszkodzanie wszelkiego rodzaju ogłoszeń urzędowych, jako też zrywanie, zaklejanie lub w jakikolwiek sposób usuwanie ich przez osoby niepowołane do tego jest wzbronione.

§ 7.

Przekroczenie niniejszego rozporządzenia podlega w drodze administracyjnej karze grzywny do 500 zł. lub karze aresztu do 14 dni, albo obu tym karom łącznie.

Za winnych przekroczenia w rozumieniu rozporządzenia niniejszego uważa się nie tylko bezpośrednich sprawców plakatowania, lecz także osoby, z polecenia lub w interesie których dokonywa się plakatowania.

§ 8.

Rozporządzenie niniejsze zyskuje moc obowiązującą na obszarze gmin miejskich Wojew. Łódzkiego z upływem 60 dni po dniu ogłoszenia.

Ze wskazanym w ustępie poprzednim dniem tracą moc obowiązującą wszystkie przepisy sprzeczne z niniejszym rozporządzeniem.

Wojewoda (—) **WL. JASZCZOLT.**

Stosownie do §§ 1 i 5 niniejszego rozporządzenia ustalone zostały następujące miejsca plakatowania ogłoszeń i obwieszczeń: (p/g poniżej podanego wykazu):

Prócz pon. zszych miejsc tylko urzędy państwowe i komunalne mogą plakatować ogłoszenia i obwieszczenia w innych miejscach, uznanych do tego celu za odpowiednie.

W.-Prezydent (—) **ST. RAPALSKI.**

S P I S

**miejsc do rozklejania afiszów koncesjonowanego Biura Rozklejania Afiszów
w Łodzi, ul. Gdańska Nr 57.**

1. Abramowskiego 44 — Kilińskiego	33. R. Cegielniana 88 — Nowo-Targowa
2. R.*) Andrzeja Nr. 18 — Wólczańska	34. R. Cereckiego 1 — Zgierska
3. R. Andrzeja 55 — 28 p. Strzel. Kaniow.	35. R. Czerwona 10 — Wólczańska
4. S.*) Al. Kościuszki — Zielona	36. R. Drewnowska 18/20
5. R. Al. Kościuszki 5/7	37. R. Drewnowska 46
6. S. „ „ — 6 Sierpnia	38. R. Drewnowska 58
7. R. „ „ 18	39. R. Dolna 12 — Zgierska
8. S. „ „ Andrzeja	40. R. Dębowa 1 — Napiórkowskiego
9. S. „ „ — Zamenhofs	41. R. Emilji — Piotrkowska
10. R. „ „ 64	42. R. Emilji 13 — Kilińskiego
11. R. „ „ 90 — Anny	43. R. Ewangelicka 19 — Sienkiewicza
12. S. „ „ — Anny	44. R. Franciszkańska 2 — Północna
13. R. Al. I. Maja 17	45. R. Franciszkańska 16 — Jakóba
14. R. Al. I. Maja 26 — Lipowa	46. R. Franciszkańska 41/43
15. R. Al. I. Maja 63 — Leszno	47. R. Fabryczna — park Źródlińska
16. R. Anny 7 — Al. Kościuszki	48. S. Gdańska — Zawadzka
17. R. Anny 18 — Gdańska	49. T. „ 57 — Zielona
18. R. Anny 32 — Żeromskiego	50. R. „ 65
19. R. Brzozowa 2 — Napiórkowskiego	51. R. „ 92 — Podleśna
20. R. Ks. Brzóska 1 — Limanowskiego	52. R. „ 95 — Andrzeja
21. R. Bazarna 14 — Rybna	53. R. „ 102/104 — Kopernika
22. R. Brzezińska 15	54. R. „ 134 — Anny
23. R. Brzezińska 55	55. R. „ 153 — Karola
24. R. Brzezińska 71 — Widok	56. S. Grabowa — Napiórkowskiego
25. R. Borysza 1 — Limanowskiego	57. R. Jakóba 18 — Franciszkańska
26. R. Cmentarna 4	58. R. Jerzego 13 — Cmentarna
27. R. Cmentarna 5	59. R. Juljusza 1 — Przejazd
28. R. Cmentarna 18 — Jerzego	60. R. Juljusza 20 — Nawrót
29. R. Ceglana 1 — Bałucki Rynek	61. R. Kapliczna 1 — Rzgowska
30. R. Cegielniana 64	62. R. Kilińskiego 11
31. R. „ 74	63. R. „ 12
32. R. „ 83 — Plac Dąbr.	64. R. „ 24/26 — Południowa

*) Objasnienie: R. — „Rama”; S. — „Stup betonowy”; T. — „Tablica”.

65. R. Kilińskiego 64/66
66. R. „ 67
67. R. „ — Przejazd
68. R. „ 95
69. R. „ 112
70. R. „ 124
71. R. „ 128
72. R. „ 138
73. R. „ 159
74. R. „ 172
75. R. „ 202
76. R. „ 220
77. R. Kamienna — Kilińskiego
78. R. Kopernika 11 — Gdańska
79. R. Kopernika 23 — Żeromskiego
80. R. Kopernika 49 — Łąkowa
81. R. Karola 15 — Gdańska
82. S. Konstytucyjna — Rokicińska
83. S. Ks. Skargi — Rzgowska
84. S. Kunicera — Rokicińska
85. R. 11 Listopada 21
86. S. 11 Listopada — Gdańska
87. R. 11 Listopada 39
88. R. 11 Listopada 86 — Leszno
89. R. Leszno 2 — 11 Listopada
90. R. Leszno 14 — Al. I Maja
91. R. Leszno 15 — Al. I Maja
92. R. Leszno 38 — 6 Sierpnia
93. R. Lipowa 6 — Al. I Maja
94. R. Lipowa 16
95. R. Lipowa 29 — Zielona
96. R. Lipowa 66 — Andrzeja
97. R. Lipowa 74 — Podleśna
98. R. Lutomska 1 — Zgierska 22
99. R. Lutomska 20
100. R. Lutomska 32
101. R. Lutomska 44
102. R. Limanowskiego 10
103. R. „ 46
104. R. „ 58
105. R. „ 84
106. R. „ 98
107. R. „ 114 — Malinowa
108. R. „ 123
109. R. „ 126
110. R. Łączna 13 — Rzgowska
111. R. Łąkowa — Kościół M. B. Zw. (I)
112. R. Łąkowa — Kościół M. B. Zw. (II)
113. R. Łąkowa 24 — Kopernika
114. R. Łągowicka 2
115. R. Łągowicka 11 — B. Joselewicza
116. R. Łągowicka 31 — Dworska
117. R. Miljonowa — Kilińskiego
118. R. Malczewskiego 1 — Rzgowska
119. R. Marysińska 8 — Brzezińska
120. R. Nowo-Cegielniana — Gdańska
121. R. Nowo-Cegielniana 16 — Żeromskiego
122. R. Nowo-Cegielniana 30 — Zakątna
123. R. Nowo-Cegielniana 52 — Leszno
124. R. Napiórkowskiego 34
125. R. Napiórkowskiego 32
126. R. Napiórkowskiego 65 — Lubelska
127. R. Napiórkowskiego 81
128. T. Narutowicza 5
129. S. „ — Skwerowa
130. R. „ 58
131. S. „ — Dom Starców
132. S. „ — Sąd Okręgowy
133. R. N.-Targowa 18 — Południowa
134. S. Nowomiejska nad Łódką
135. S. Nowomiejska — Stary Rynek
136. R. Nawrot 20
137. R. Nawrot 52 — Juljusza
138. R. Nawrot 60 — Targowa
139. R. Nawrot 75 — Wodna
140. S. Orla — Sienkiewicza
141. R. Ogrodowa 16
142. R. Ogrodowa — Gdańska
143. R. Ogrodowa — Cmentarna
144. R. Podmiejska — Rzgowska
145. S. Pusta — Sienkiewicza
146. S. Pusta — Kilińskiego
147. T. Pomorska 1
148. T. „ 2
149. R. „ 27/29
150. R. „ 49
151. R. „ 54
152. S. „ — Helenów
153. R. „ 76/78
154. R. Południowa 27
155. R. Południowa 35 — Kilińskiego
156. R. Południowa — Nowo-Targowa
157. R. Północna 17
158. R. Północna 28 — Wolborska
159. R. Piotrkowska 59
160. S. „ — Andrzeja
161. S. „ — Ewangelicka
162. R. „ 175
163. S. „ — Karola
164. S. „ — Radwańska
165. S. „ — Skorupki
166. R. „ 222
167. S. „ — Czerwona
168. R. „ 239
169. S. „ — Placowa
170. R. „ 256

171. R. Piotrkowska 269
 172. R. „ 270 — Emilji
 173. R. „ 305
 174. R. Przejazd 9 — Sienkiewicza
 175. R. Przejazd 21 — Kilińskiego
 176. R. Przejazd 27 — Juljusza
 177. R. Przejazd 32
 178. R. Podrzeczna 18 — Stodolniana
 179. S. Plac Reymonta — Piotrkowska
 180. R. Plac Dąbrowskiego — Dom Starców
 181. S. Plac Kościelny — Brzezińska
 182. S. Plac Leonarda — Pabjanicka
 183. R. Rokicińska — Wysoka
 184. S. „ — Przędzalniana
 185. R. „ — Przędzalniana
 186. R. „ 12
 187. R. „ 23
 188. R. „ 35
 189. R. „ — Boisko „Widzew”
 190. R. „ — Boisko „Widzew”
 191. S. „ — Boisko Widzew. Man.
 192. S. „ — Boisko Widzew. Man.
 193. R. Rybna 1 — Bazarna
 194. R. Radwańska — Inżynierska
 195. R. Radwańska — Wólczńska
 196. R. Rzgowska 7a — Leonarda
 197. R. „ 7b
 198. R. „ 36
 199. R. „ 58 — Podmiejska
 200. R. „ 64
 201. R. „ 67
 202. R. „ 83 — Kapliczna
 203. R. „ 110
 204. S. „ — OO. Jezuitów
 205. R. Sienkiewicza 2 — Narutowicza
 206. R. „ 16 — Kolejna
 207. R. „ 32
 208. R. „ 42
 209. R. „ 45 — Przejazd
 210. R. „ 67 — Nawrot
 211. R. „ 68 — Główna
 212. R. 6 Sierpnia 7 — Wólczńska
 213. R. 6 Sierpnia 48n — Lipowa
 214. R. Skwerowa 14
 215. R. Skwerowa — Składowa
 216. R. Szkolna 1 — Gdańska
 217. R. Szkolna 36 — Cmentarna
 218. R. Sosnowa 2 — Napiórkowskiego
 219. R. Sierakowskiego 1 — Limanowsk. 91
 220. R. Ks. Skargi Nr. 3
 221. R. Ks. Skargi 5/9 — Pabjanicka
 222. R. 28 p. Strz. K. 7 — Nowocegielniana
 223. R. 28 p. Strz. Kan. 16 — Zielona
 224. R. 28 p. Strz. Kan. — 6 Sierpnia
 225. R. 28 p. Strz. Kan. — Andrzeja
 226. R. Srebrzyńska 10
 227. R. Targowa 8 — Przejazd
 228. R. Wolborska 39 — Północna
 229. R. Warszawska 2 — Napiórkowskiego
 230. R. Wólczńska 16 — Zielona
 231. R. „ 30 — 6 Sierpnia
 232. R. „ 68
 233. R. „ 81 — Zamenhofs
 234. R. „ 177
 235. R. „ 187 — Radwańska
 236. R. „ 236 — Czerwona
 237. R. Wodny Rynek — Herbaciarnia
 238. R. Wodny Rynek — Kino Oświatowe
 239. R. Wschodnia 41/43
 240. R. Wschodnia 68/70
 241. R. Wspólna 1 — Zgierska
 242. R. Waryńskiego 1
 243. R. Wysoka 1 — Rokicińska
 244. R. Zielony Rynek — Herbaciarnia
 245. R. Zielony Rynek 4
 246. R. Zachodnia 12
 246. R. Zachodnia 30
 248. R. Zachodnia 32 — 11 Listopada
 249. R. Zachodnia 58
 250. R. Zawadzka 31
 251. R. Zawadzka 43/45 — Żeromskiego
 252. R. Zamenhofs 5 — Al. Kościuszki
 253. R. Zamenhofs 7 — Wólczńska
 254. R. Zawiszy 2
 255. R. Zakątna 48/50 — 6 Sierpnia
 256. R. Zielona 11 — Zachodnia
 257. R. „ 13 — Wólczńska
 258. R. „ 23
 259. R. „ 31 — Zielony Rynek
 260. R. „ 36 — Lipowa
 261. R. „ 50 — 28 p. Strz. Kan.
 262. S. Zgierska — Stary Rynek
 263. R. „ 35
 264. R. „ 49 — Straż Ogniowa
 265. R. „ 63
 266. R. „ 73
 267. R. „ 91 — Wspólna
 268. R. Żeromskiego 1a — 11 Listopada
 269. R. „ 19 — N.-Cegielniana
 270. R. „ 21 — N.-Cegielniana
 271. R. „ 61
 272. R. „ 80 — Kopernika
 273. R. „ 90
 274. S. „ — Karola
 275. S. „ — Radwańska